

MET BIJDRAGEN VAN JOHN VAN VLIET, INES VAN HEES EN HENK WIJKHUISEN

LANDELIJK NIEUWS

Duinbehoud 20 jaar

LEIDEN - In het kader van het 20-jarig bestaan van Duinbehoud worden er dit jaar verschillende dingen georganiseerd. De Duindag was zo'n succes dat besloten is om volgend jaar er weer één te organiseren.

Op 12 juni viert Duinbehoud echt haar verjaardag. Op het mini-symposium en de receptie is iedere donateur van harte welkom. U krijgt allen een uitnodiging thuis gestuurd.

Er wordt een "Groen-giro" actie georganiseerd waarin Duinbehoud u vraagt om ons extra te steunen bij onze activiteiten tegen het bouwen langs de kust. Met uw bijdrage steunt u ook lokale werkgroepen als "Deining aan zee" en "Laat de kust met rust". Op het kantoor van Duinbehoud liggen verschillende raamposters tegen het bouwen voor de kust. Wilt u zelf uw ongerustheid over alle bouwplannen voor de kust uitspreken? Bel Duinbehoud voor een raamposter of meer informatie.

Versnelde koop natuurgebieden

*s-GRAVENLAND - De Vereniging Natuurmonumenten zal vanaf dit jaar het tempo opvoeren waarmee natuurgebieden worden aangekocht. Hiermee wil Natuurmonumenten bijdragen aan een versnelde realisatie van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Natuurmonumenten wil dit doen door gemiddeld 650 ha per jaar meer aan te kopen, hetgeen neerkomt op 2650 ha per jaar.

In 2010 (de einddatum dat de EHS gerealiseerd moet zijn) moet het bezit van de vereniging zijn uitgebreid van 75.000 ha nu naar 110.000 ha.

De extra kosten van verwerving zal Natuurmonumenten geheel uit eigen middelen moeten financieren.

Dit initiatief komt op een moment dat steeds meer particulieren (i.c. boeren) vanuit geheel andere motieven dan Natuurmonumenten, 'brood' zien in natuurbeheer. Hiertoe worden zij gestimuleerd door het inzetten van geld voor natuurontwikkeling, dat nu dus aan agrarisch natuurbeheer wordt toebedeeld. Particulier natuurbeheer lijkt vooral een verkapte bezuinigingsmaatregel, die verantwoord natuurbeheer beslist niet ten goede komt. Op allerlei niveaus wordt particulier natuurbeheer (eufemisme voor boeren natuur) gestimuleerd. Zo liet Pieter van Vollenhove, die kennelijk ook van deze materie verstand heeft als voorzitter is van het Groenfonds, weten dat boeren krachtig moeten worden gestimuleerd om te investeren in natuur.

Strandacties

LEIDEN - Duinbehoud heeft in de maand april in Voorne, Goeree, Egmond, IJmuiden, Heemskerk, Schoorl en Petten een strandschoonmaakactie georganiseerd. De actie is gehouden i.s.m. groep 7 en 8 van een basisschool uit de woonplaats. Alle scholen hebben enorm enthousiast meegedaan aan de actie. In totaal is er 2500 kilo afval opgehaald. Met name de hoeveelheid visnetten en touw van schepen is schrikbarend hoog. Op elk strand was ook wel wat bijzonders te vinden; een bed, koelkasten, autobanden, oliedrums en zelfs een kacheltje!

Leerlingen van groep 8 van basisschool De Toermalijn uit Driehuis (gemeente Velsen) maken het strand bij IJmuiden schoon (foto: Henk Wijkhuizen).

WADDENEILANDEN

Proefboringen

HARLINGEN/LEEWARDEN - Voor de tweede maal binnen een jaar heeft de rechter proefboringen verboden. Deze boringen hadden moeten plaatsvinden ten noorden van de Waddeneilanden in de Noordzee. De rechtbank gaf aan dat ook een tijdelijke aantasting van natuur een wezenlijke aantasting betekent. Voorts twijfelde de rechtbank aan de deugdelijkheid van het milieu-effect-rapport. Op dit rapport heeft het ministerie van Economische Zaken haar besluit gebaseerd om toestemming te geven. Voorts oordeelde de rechter dat er geen maatschappelijke noodzaak van de boringen kon worden aangevoerd.

Er liggen nu nog vijf proefboringen voor de Waddenzee onder de rechter. Later dit jaar zal de rechtbank zich buigen over de vraag of in de Waddenzee wel geboord mag gaan worden. Omdat de natuurwaarden van de Waddenzee zo mogelijk nog groter zijn dan van de Noordzee, kan de huidige uitspraak van de rechtbank wel eens verstrekkende gevolgen hebben voor de concessie. Voorlopig lijkt het pleit in het voordeel van de natuurbeschermingsorganisaties onder aanvoering van de Landelijke Vereniging tot Behoud van de Waddenzee. Stichting Duinbehoud is een van de elf organisaties die zich keren tegen gaswinning in de Waddenzee.

N OORD-HOLLAND

Stoppen grondwaterwinning

BLOEMENDAAL - De beheerder van de Kennemerduinen, de NV PWN Waterleidingbedrijf Noord-Holland, overweegt om in 2000 de gehele winning in de Kennemerduinen te beëindigen. Momenteel wordt hier nog ruim 8 miljoen m3 grondwater per jaar onttrokken.

Op 1 januari 1998 zou de grondwaterwinning al worden teruggebracht tot 2 miljoen m3 grondwaterwinning per jaar. Met succes heeft Stichting Duinbehoud bij de Raad van State geprocedeerd om deze winning nog verder terug te dringen, omdat slechts tussen de 500.000 en 1 miljoen m3 winning per jaar noodzakelijk is om de putten operationeel te houden. Door deze uitspraak kan de NV PWN nu dus nog een stapje verder gaan. Dit tot groot ongenoegen van de gemeente Bloemendaal, die flinke overlast verwacht van het stijgend grondwater in de villawijken in de duinzoon.

Noord-Hollandse Natuurweek 1997

BERGEN - De jaarlijkse Natuurweek van VHS Bergen wordt deze zomer georganiseerd van 3 t/m 9 augustus. Wederom een week lang fietsend genieten van unieke natuurgebieden en mooie landschappen. Het thema dit jaar is 'geïnspireerd door de natuur'. Mensen die zich inzetten voor meer natuur en groen in de eigen leefomgeving vertellen over hun idealen, visie en strategieën en laten zien welke activiteiten ze ontplooid hebben en welke resultaten ze bereikt hebben.

De locatie is De Zandhoeve aan de rand van de duinen in Bergen. Voor kinderen van 6 t/m 12 jaar is er overdag een speciaal programma onder deskundige leiding. De kosten van deze gesubsidieerde week bedragen f 495,-, inclusief overnachting en maaltijden. Kinderen t/m 12 jaar betalen f 195,-.

Voor nadere informatie en aanmeldingsformulieren kunt u contact opnemen met VHS Bergen, telefoon 072-589 1 589.

Groene wetten

HAARLEM - Sinds de zogenaamde Decentralisatie Impuls zijn veel taken en bevoegdheden van het Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij overgeheveld naar de provincies. Het betreft onder meer de handhaving en controle op uitvoering van onder meer de Boswet, Natuurbeschermingswet en Jachtwet. Het provinciaal bestuur van Noord-Holland heeft een handige brochure uitgegeven over deze wetten en welke rol de provincie daarin speelt. Ook staan de verantwoordelijk ambtenaren met foto en doorkiesnummer vermeld. Deze handige brochure is te bestellen bij het provinciaal bestuur van Noord-Holland, mw. Platerink, tel. 023-5143258.

Kappen en ontwikkelen

OVERAL IN NEDERLAND - Schoffelen en de kettingzaag hanteren. Twee belangrijke activiteiten van de meeste plantsoenendiensten. Helaas in veel gevallen niet veel meer dan dat. Wie in april en mei de ogen liet rondgaan, zag midden in het broedseizoen overal zagers en dunners, een ondersoort van de 'groenmens' die er groot behagen in schept de natuur te beheersen in plaats van te beheren.

Een ander heersend soort is de projectontwikkelaar. Hij, meestal een man, schept er groot behagen in bouwwerken te realiseren in groene gebieden. Niet nadat de motorzaag en shovel hun vernietigende werk gedaan hebben. Zo ook in Castricum. De firma Cobraspen uit Overveen, bekend van het schofferen van wetgeving, velde 6000 m2 eiken en beuken op het terrein van het voormalig Provinciaal Ziekenhuis Duin en Bosch. In een oud paviljoen worden luxe appartementen gerealiseerd, dus moest een tweetal toegangswegen worden aangelegd.

Voor deze kap had Cobraspen toestemming gevraagd aan de gemeente Castricum. Hadden de snurkende ambtenaren van deze gemeente bovenstaande brochure gelezen, dan had men tot de conclusie gekomen dat niet de gemeente, maar de provincie bevoegd was op grond van de Boswet een kapvergunning af te geven. Overigens had Cobraspen dit kunnen weten. De eigenaar van dit bedrijf, Luigi Prins, is reeds eerder geverbaliseerd wegens illegale kap op zijn landgoed Lindenhoeve in Bloemendaal. Hij kende de wet, maar kennelijk ook de mazen.

Stichting Duinbehoud had aanvankelijk bezwaar gemaakt tegen de realisatie van de appartementen en de beperkte kap voor een tweetal toegangswegen. Deze ervaring heeft ons in elk geval weer geleerd om de vinger aan de pols te houden. Enerzijds blijken veel gemeenten nauwelijks hun verantwoordelijkheden te kennen (zie ook DUIN 97:1, gemeente Bloemendaal), anderzijds blijken projectontwikkelaars niet altijd even betrouwbaar.

ZUID-HOLLAND

ISO-9001

VOORBURG - Het NV Duinwaterbedrijf Zuid-Holland is de eerste gecertificeerde natuurbeheerder in Nederland geworden met het behalen van het ISO-9001 certificaat. Niet eerder is een natuurbeheerder gecertificeerd op kwaliteitszorg. Vorig jaar november werd het certificaat uitgereikt door de algemeen directeur van de KIWA.

De basis van de kwaliteitszorg vormt het handboek "Kwaliteitszorg Natuur". De belangrijkste doelstelling van het natuurbeheer van de NV DZH is het dusdanig beheren van het duingebied dat natuurwaarden worden gehandhaafd of vergroot. Voorts moet waterwinning, recreatie en zeewering mogelijk zijn en blijven.

Kadertraining

LEIDEN - De eerste fase van het Duinbehoud-project 'Kadertraining Duinen voor de Wind' is kortgeleden afgesloten. Zo'n vijftig vrijwilligers van lokale natuurorganisaties hebben hieraan deelgenomen. In enkele bijeenkomsten werd geprobeerd om hen meer kennis en inzicht bij te brengen over natuurlijke processen in de duinen. Aangegeven werd welke mogelijkheden voor natuurontwikkeling in het voor hen nabijegelegen duingebied aanwezig zijn. Met behulp van deze kennis kunnen zij zelf voorlichting gaan geven aan de inwoners van kustgemeenten. Zo kan een groot publiek vertrouwd worden gemaakt met het herstel van vochtige duinvalleien, introductie van begrazing en verstuiwingsprocessen. Als aanvulling op de beperkt opgezette training zijn enkele excursies gehouden naar uitgevoerde natuurontwikkelingsprojecten. Aan ondersteunend materiaal, waaronder een diaserie, wordt nog gewerkt. Belangstellenden kunnen voor een lezing of excursie door deze voorlichters terecht bij de Voorlichterspool Zuid-Holland, tel. 010-4779669.

Samenwerkingsproject Kustzone

LEIDEN/ROTTERDAM - Zeven in Zuid-Holland actieve natuur- en milieuorganisaties, waaronder Duinbehoud, werken sinds eind 1995 samen in drie gebiedsgerichte projecten. De kustzone tussen Den Haag in het zuiden en de provinciegrens in het noorden is één van die gebieden. Na onderling overleg en consultaties met mensen in het gebied zijn een aantal deelprojecten geformuleerd. Allen zijn gericht op het stimuleren van de uitvoering van het natuurbeleid. Plannen liggen er genoeg: het komt op uitvoering aan. Gestart wordt met een voorlichtingscampagne over de welbekende EHS en het belang daarvan voor het gebied. Dat is de opmaat voor de andere projecten, die concreter van aard zijn. De organisaties willen o.m. een verbinding tot stand brengen die zowel door recreanten als de natuur gebruikt kan worden. Een 'natuurfietsspad' bijvoorbeeld. Met een 'bedrijfsnatuurplan' willen zij ervoor zorgen dat de natuur op de bollenbedrijven in het gebied meer kans krijgt. Een voorbeeldbedrijf moet gaan werken als stimulans voor de andere kwekers. Versnippering en isolatie van natuurgebieden zal worden tegengegaan door oplossingen voor ecologische knelpunten als snelwegen en spoorlijnen aan te dragen. In dit verband kan als belangrijk knelpunt de Rijksweg in Wassenaar worden genoemd. Deze loopt door een groot aantal landgoederen en snijdt de duinen af van het achterland. Een onneembare barrière voor diersoorten als ree, egel, eekhoorn en pad. Bouw van ecoducten of ondertunnels van de weg zijn mogelijke oplossingen.

Regeneratie Berkheide

KATWIJK/WASSENAAR - Het Duinwaterbedrijf Zuid-Holland begint met de regeneratie van duinvalleien in het duingebied Berkheide, tussen Wassenaar en Katwijk. Enkele winmiddelen als infiltratiekanalen en putten worden buiten gebruik gesteld. De grondwaterstand kan dan plaatselijk gaan stijgen. Nu droge valleien kunnen daardoor weer nat worden. Zeldzaam geworden planten en dieren krijgen daarmee nieuwe vestigingskansen. Ook te handhaven kanalen zullen natuurtechnisch worden heringericht. Gelijktijdig worden oude leidingen vervangen. De uitvoering gaat gepaard met grootschalige graafwerkzaamheden in de natuur. Om de gevolgen voor de aanwezige natuurwaarden te beperken hebben Duinbehoud en de Stichting Berkheide geadviseerd om nieuwe leidingen niet naast, maar onder bestaande paden aan te leggen. Een gepland onderhoudspad door een voor vogels bedoeld rietmoeras kan volgens hen beter geschrapt worden. Ook hebben de organisaties aangedrongen op afvoer van het vrijkomende zand en slib. Dit is mogelijk vervuild en kan daarom niet in de duinen worden gebruikt om het reliëf te herstellen.

DELTA GEBIED

Streekplan Zeeland

Het Zeeuwse streekplan wordt dit jaar herzien. Naar het zich laat aanzien gaat het om een goed plan. De belangen van natuur en landschap lijken afdoende gewaarborgd. Dit geldt bijvoorbeeld voor de Ecologische Hoofdstructuur (EHS): deze is goed uitgewerkt in het plan terug te vinden. In een reactie heeft Duinbehoud zich voorstander verklaard van een minder behoudende opstelling. De primaire waterkingslijn wordt als vanouds op de buitenste duinenrij gelegd. Duinbehoud heeft het provinciaal bestuur, net als in Zuid-Holland, gevraagd om die lijn landinwaarts te verschuiven. Daar waar het duingebied breed en hoog genoeg is, ontstaat zo ruimte voor een gekerfde zeereep en sluftervorming. Vooral Schouwen biedt daartoe mogelijkheden. Verder hebben wij aangedrongen op beleid voor het kustgebied. Gemeenten zijn verplicht om het zeegebied tot 1 kilometer vanaf de laagwaterlijn op te nemen in hun bestemmingsplannen. Doorgaans laten zij dit na, omdat ook het streekplan waarop zij hun ruimtelijk beleid moeten afstemmen dit achterwege laat. Het is belangrijk dat dit stuk zee tot recreatie- en natuurgebied bestemd wordt. De ondiepe kustzee heeft met de Waddenzee vergelijkbare natuurwaarden en een grote invloed op de duinvorming. Het kustgebied wordt in het Natuurbeleidsplan van de rijksoverheid zelfs aangewezen als één van de Kerngebieden van de EHS. Aanvullend beleid door opname in het streekplan is een vereiste voor duurzame bescherming van de onderwaterflora en -fauna.